

Slovo k povzbuzení na neděli 24. ledna 2021, na 3. neděli v liturgickém mezidobí – B
Biblická čtení: Jon 3,1-5.10; Ž 25; 1Kor 7,29-31; Mk 1,14-20

Milé sestry, milí bratři,

jak víme a jak již bylo mnohokrát připomenuto, již dva týdny jsme opět v liturgickém mezidobí, tedy v době, která se zvláštním důrazem zpřítomňuje čas Kristova veřejného působení, od jeho křtu až do velikonočních svědectví o Ježíšově působení, letos především podle Marka. Evangelium je při nedělní vždy předznamenáno prvním čtením jako jeho starozákonním předobrazem (dnes konkrétně z knihy proroka Jonáše) a je paralelně doplněno čtením druhým, na evangelijním úryvku a prvním čtením nezávisle vybraným, na pokračování z novozákonních listů (nyní čteme z Pavlova Prvního listu Korintským, konkrétně ze sedmé kapitoly, v níž apoštol pojednává o panenství a čistotě, dnes s ohledem na krátkost pozemského času).

Vraťme se ale k úryvku evangelijnímu. Máme před sebou jakousi souhrnnou zprávu o začátku Ježíšova působení a následně svědectví o povolání prvních učedníků za apoštoly. Starozákonní čtení o Jonášově kázání v Ninive, o prorokově volání Ninivanů k obrácení zaciluje naši pozornost zejména na první dva verše dnešního evangelia, na slova vložená do úst samotnému Pánu Ježíšovi: «Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu».

Zaznívají sice na začátku evangelia, ale ve skutečnosti se nevztahují jen na první dny a týdny Kristova veřejného působení v Galileji, nýbrž na evangelium celé. Shrnují v sobě úplně vše, co Pán Ježíš přinesl na zem, co učil a svými činy potvrzoval a k čemu člověka zavolal a stále volá.

Zároveň jsou i jakousi „vstupní branou“ k četbě celého následného evangelia, k jeho snazšímu porozumění a především k jeho přijetí (ostatně podobnými souhrnnými slovy začíná svědectví o Ježíšově působení i dle Matoušova sepsání). Zvou nás se začít do celého evangelijního svědectví o Kristově působení, o jeho učení a mocných činech, o jeho smrti a zmrtvýchvstání, abychom nakonec spolu se setníkem pod křížem ze závěru Markova evangelia mohli také vyznat: «To byl vpravdě Boží Syn».

Jelikož tedy nejde jen o shrnutí počátku Ježíšova působení, nýbrž o syntézu úplně celého evangelia, o shrnutí jeho obsahu, připomeňme si (podobně jako jsme se o to pokusili před necelými dvěma týdny v jednom všednodenním Slově k povzbuzení) několik známých momentů tohoto dvojverší:

«Naplnil se čas». Pro „naplnil se“ je v řečtině použit tvar *peplérótai*, což je tvar perfekta pasiva. Perfektum vyjadřuje dokonavost, naplněnost minulého děje a jeho důsledky pro přítomnost, pasivum je trpný rod vyjadřující, že původcem děje je někdo jiný: Kristovým příchodem je tak jednou provždy naplněn čas a je učiněn časem příhodným. Pro „čas“ v Ježíšových slovech totiž není použito slovo *chronos* vyjadřující „čas“ lineární, ale *kairos* znamenající „čas“ příhodný: Jím se čas světa po Kristově příchodu jednou provždy stává.

«A přiblížilo se království Boží». *Éngyken*, „přiblížilo se“, je opět perfektum, vyjádření dokonaného minulého děje majícího důsledky pro přítomnost, tentokrát v činném rodě: Boží království se samo přiblížilo a od té doby je nám blízko, protože Kristus je nám blízko, protože Kristus je to Boží království. Následování Krista, přijetí laskavé vlády Božího Syna dává již zde na zemi vejít do Božího království.

«Čiňte pokání a věřte evangeliu» je důsledek, který z toho pro člověka vyplývá, je podmínka jeho vejít do Božího království. V řečtině zní tato výzva k obrácení ještě výmluvněji: *Metanoete* je imperativ od slovesa *metanoein*, složeného z *meta* (předpony vyjadřující změnu) a *nous* („mysl“). Spíše než „čiňte pokání“ tak Ježíšova výzva zní „změňte smýšlení“. Přičemž „mysl“ (*nous*) je v řečtině zase více než jen rozum, intelekt. „Mysl“ vyjadřuje to nejdůležitější v člověku, jeho nitro, jeho srdce. Reakcí člověka na setkání s Pánem Ježíšem,

víra v něj má tak znamenat (postupnou) změnu celého jeho smýšlení, přeorientování se na Boha a dobro, proměnu nitra, srdce, jeho „přeformátování“ (řekli bychom možná naším současným technokratickým jazykem) dle Kristovy podoby. Proměnu, která je dílem Kristovy milosti v člověku, který se jí otevře.

Euangelion, doslova „radostná“ či „dobrá zvěst“, pak opravdu spočívá v tom, že Spasitel již přišel, že s ním a v něm přišlo na zem Boží království, že je nám blízko, že nás chce nadchnout a chce nám k víře, ke změně smýšlení a tím do Božího království pomoci.

Kristova zůstávající přítomnost mezi námi a jeho Boží pomoc z těchto přítomností vyvěrající má jistě mnoho podob v rámci triády *martyria* („svědectví“ Písma a Tradice a života křesťanů), *leitourgia* („bohoslužba“, zvláště ta svátostná a modlitba) a *koinonia* („společenství“ církve). Jednou z nejdůležitějších z nich – v rámci *martyria* – je Kristova přítomnost v evangeliu. Vždyť to je srdcem celé bible, je srdcem veškerého Božího slova vyslovivšího se ve slově lidském, je skutečně (jak čteme v první encyklice papeže Františka *Lumen fidei*) tou nejkrásnější „vitřází“, kdy skrze průhledné, barevné a tvarované vitraje textu, písmen svítí Kristovo Boží světlo. A Marek je ze všech sepsání evangelia „vitřází“ nejstarší, asi i nejpochoptelnější a tím pádem možná i nejprůzračnější...

«Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obrátte se a věřte evangeliu» jsou tak opravdu slova, ve kterých je obsaženo vše. Slova, ze kterých zaznívá pozvánka (Markovo) evangelium stále nově číst, a tak stále nově se rozhodovat pro Pána Ježíše. Jsou to ale i slova, ze kterých zaznívá i veliká útěcha, že to, co Kristus na zem především přinesl, je Bůh, Boží království. A to je silnější než cokoli jiného, i než jakákoli bolest, jakékoli nebezpečí, jakákoli pandemie...